

KEURUUN VANHANKIRKON KATTOMAALAUSTEN KIIINNITYSTYÖ

13.5 - 15.8. 1996 2.6 - 12.6. 1997

Raimo Alakärppä

KEURUUN VANHA KIRKKO

Konservointikertomus

Todettuja vaurioita kirkon kattopinnoissa, sekä seinäpintojen eri osissa, ennen konservointi- ja restaurointityön aloittamista.

Kattomaalauksista n. 50 - 60 % hilseilee, värikerrokset irtoilee joko pieninä levyinä, hiutaleina tai kuplina, (kuplimisilmiö).

Kaikesta päätellen maalaukset ovat olleet erittäin huonossa kunnossa ennen Oskari Niemen aloittamaa restaurointia v. 1929.

Suuria alueita katon pilvimaalauksista ja valkoisesta pohjaväri-tyksestä on ollut pahoin turmeltunut, niin, että puun väri on ollut esillä. Sama pätee myös Rokokoo ornamenttiin, jonka suurimmalta osin Niemi on uudelleen tehnyt.

Niemi on kuitenkin suorittanut restauroinnin taitavasti, pysytellen hillityssä ja hienovaraisessa, ohuessa väriyksessä. Niemi on noudattanut määrättyä suurpiirteisyyttä, eikä näin ole sortunut liialliseen ja umpinaiseen väriykseseen. Siveltimeen vedot ovat ~~ovat~~ ohuita ja keveällä ^{tehdä} tehdyt. Tämä kaikki on ollut maalauksille eduksi, niin että yleisvaikutelma lattiatasosta tarkasteltuna on kevyt ja ilmava.

Koska restaurointi on tehty ohuella värillä, ei näiltä osin ole myöhemmin värin irtoilua tapahtunut. Alkuperäinen väri näyttää olleen aika paksulla liimavärillä tehtyä, mistä syystä rapautuminen on ollut helpommin mahdollista.

Esimerkkinä mainittakoon seuraava: Eteläristi hilseilee kauttaaltaan. Liimavärikerrokset ovat irti lähes 100-prosenttisesti. Pilvi-aiheissa on runsaasti Oskari Niemen suorittamaa uudelleenmaalausta, joka ei hilseile, eli hilseily esiintyy vain alkuperäisissä värikentissä.

Keskiristissä on 5 - 6 m. pitkä pahannäköinen veden aiheuttama väri-vaurio. Pahoja vesivaurioita myös keskiristin kulmalaipeissa, ks. dokumenttikuvat.

Konservointitoimenpiteet kattomaalausten osalta: Puhdistus suoritettu pehmeällä siveltimeillä, siltä osin kuin se on ollut mahdollista ilman värin irtoamista. Yleisesti ottaen katon likaisuus oli monin paikoin yllättävän vähäistä. Värikerrokset on kiinitetty Glutolin-metyyliselluloosa liuksella.

Restauroiti rapautuneilla värialueilla suoritettu liimavärillä, sekä hyvälaatuisilla vesiväreillä. Restauroinnin olen suorittanut vain niillä aluilla jotka ovat sitä kokonaisvaikutelman eheyden kannalta vaatineet.

KEURUUN VANHA KIRKKO

Konservointikertomus

Kirkkosalin seinäpinnat.

Seinäpintojen likaisuus on huomattava, roskaa ja pölyä on varissut tasakerran laipion välistä seinäpinnoille ja tulee sitä jatkossakin tekemään. Liimavärillä suoritettu roiskemaalaus on monin paikoin hilseillyt irti hirsipinnasta, niin että paljas puu on näkyvillä. Värikerrosta on pinnassa myös jauhemaisena pölynä.

Länsiristissä on tapahtunut voimakasta kulumista seinien alaosissa. Alapinnat on alkujaan väritetty italianpunaisella liimavärillä, mutta on voimakkaassa kulutuksessa monin paikoin tummunut lähes mustanpunaiseksi. Väriin pinta on muuntunut kiiltäväksi ja kovaksi. Punaisen seinäosan yläpuoliset kaksi hirsikertaa ovat myöskin kuluneet ja tummuneet huomattavasti.

Kirkkosalin seinäpinnat on jaettu ns. peileihin, mustalla rajausviivalla, joka sekin on monin paikoin rapautunut pois.

Hirsien välistä puuttuu listoja, jotka on tarkoitus tehdä uudelleen ja kiinnittää puutapituksin. Väritys liimavärillä jne.

Todettakoon, että hirrenpäissä on toisinpaikoin näkyvillä fragmentaarisesti marmorijuovituksia, ainakin länsiristissä.

Kosteusvaurioita esiintyy myös seinäpinnoilla, varsinkin alttarin vasemmalla puolella.

Konservointi- ja restaurointitoimenpiteet.

Seinäpintojen puhdistukseen olen käyttänyt pölynimurin harjasuutinta, niillä seinäosilla joissa ei ole ollut irtoavia värikerroksia. Puhdistus on suoritettu hellävaraisesti, siten, että ensin on poistettu karkeampi varsinainen roskakerros, siis karkeampi aines ja tämän jälkeen hienempi pölykerros. Varsinainen pölykerros on poistettu pehmeällä tarkoitukseen soveltuvalla siveltimellä, pölyimuria apuna käyttäen. Muut kuivapuhdistusmenetelmät eivät olleet työssä tarpeen.

Irtoavat värikerrokset on kiinnitetty samalla tekniikalla kuten kattopinnoissa. Alueet joista väri on rapautunut, uudelleen väritys suoritettu hienovaraisella paikkaväriyksellä, liimaväriä käyttäen.

Seinäpintojen punaisissa alaosissa olen käyttänyt suurimmalta osalta pesutekniikka väritystä, eli hyväksi käyttäen alkuperäistä väriä.

Hirsilistoja on uusittu niillä kohdin joissa listat ovat jostakin syystä kadonneet.

KEURUUN VANHA KIRKKO

Sakasti

Sakastin katto on liimavärillä käsitelty. Vanha liimavärikerros on lähes kokonaan hilseillyt ja varissut alas. Myös joitakin kosteuden aiheuttamia ruskeita laikkuja lautapinnassa.

Toimenpiteet. Kosteusvaurioiden eristys, uusi pintakäsittely sävytetyllä liimavärillä, ohuesti, puolipeittävästi, hienovaraisesti.

Seinäpinnat huomattavan likaiset, enimmäkseen irtolikaa. Väritys osittain hilseillyt kautta linjan, mutta pääpiirteissään hyvin säilynyt.

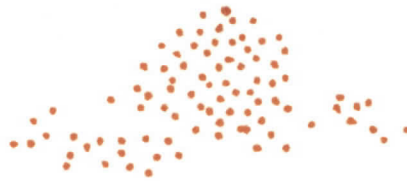
Seinien punaiset alapinnat pahoin kuluneet, väritys monin paikoin kokonaan kulunut, lisäksi kosteuden aiheuttamia laikkuja.

Toimenpiteet. Seinäpintojen puhdistus, värien kiinnitys, sekä paikaväritys. Käsittää myös roiskemaalausta. Alapinnat voidaan käsitellä pesutekniikalla, jolloin täydentävää väriä tarvitaan vain osittain.

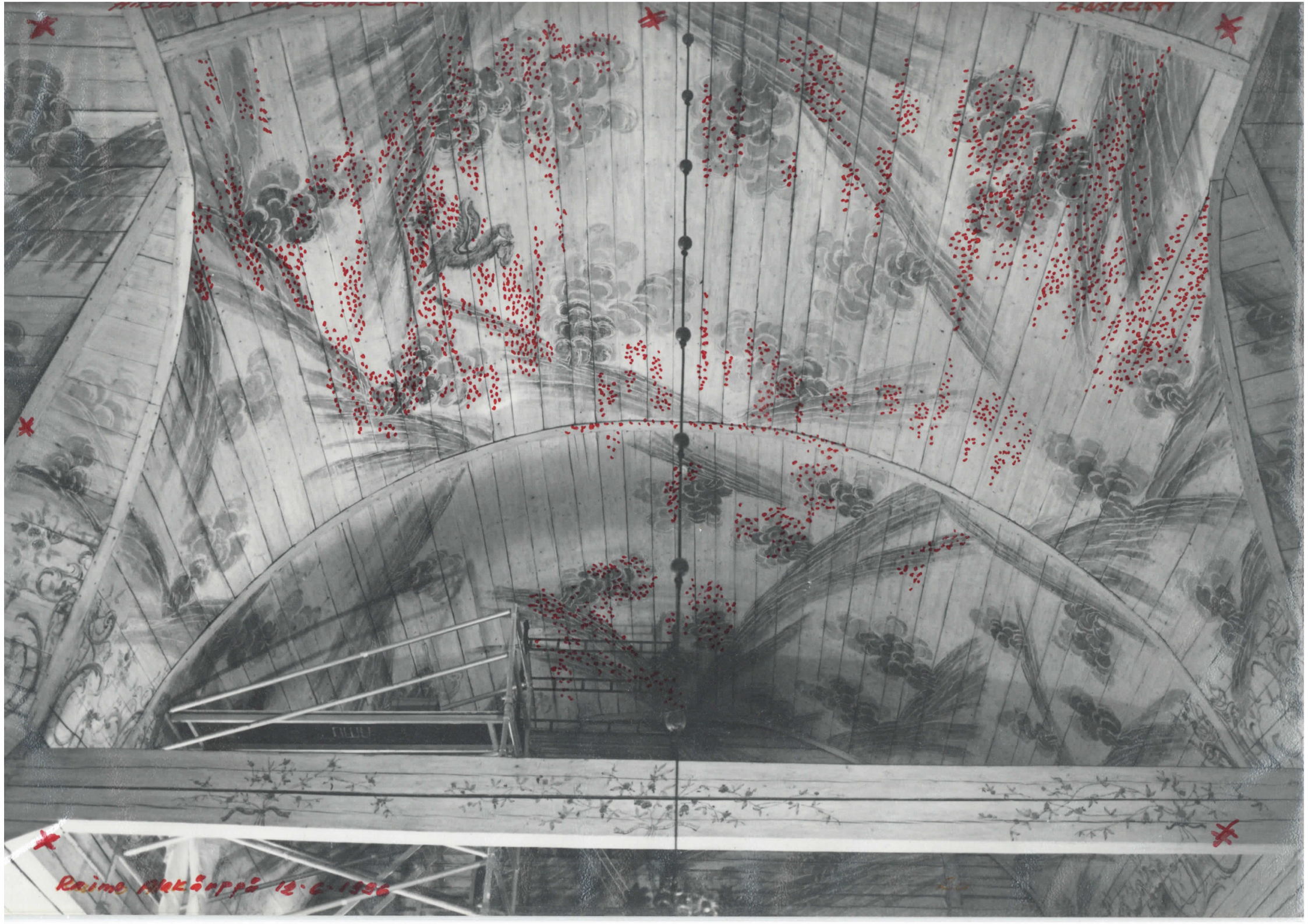
Turku 30.7. 1997

Raimo Alakärppä
Konservaattori PKL

MERKKIEN SELITYS KALVOILLA

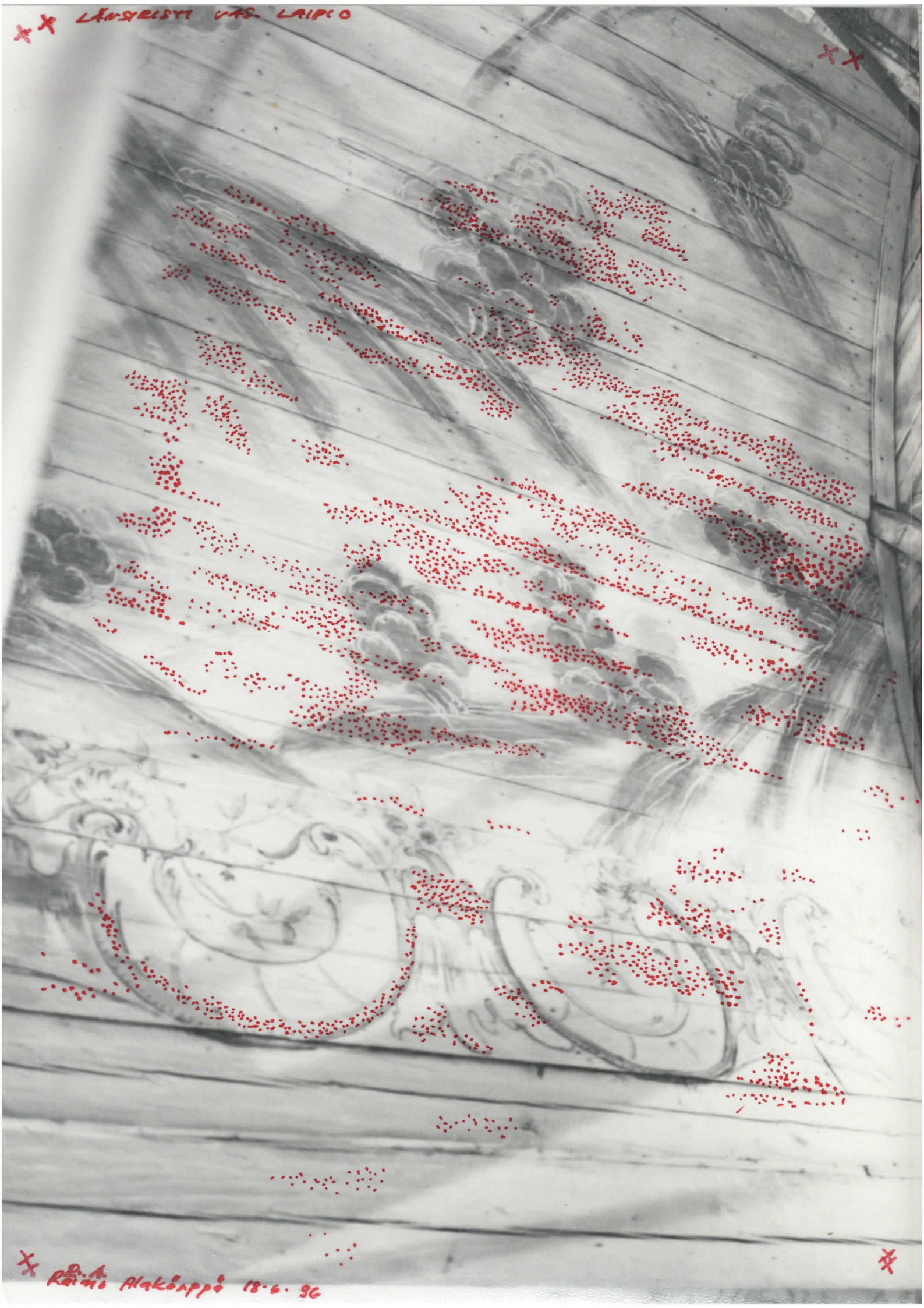
HILSEILEVÄ — KIINNITETTÄVÄ —
VÄRIALUE.

Raimo Alkio 12.6.1926

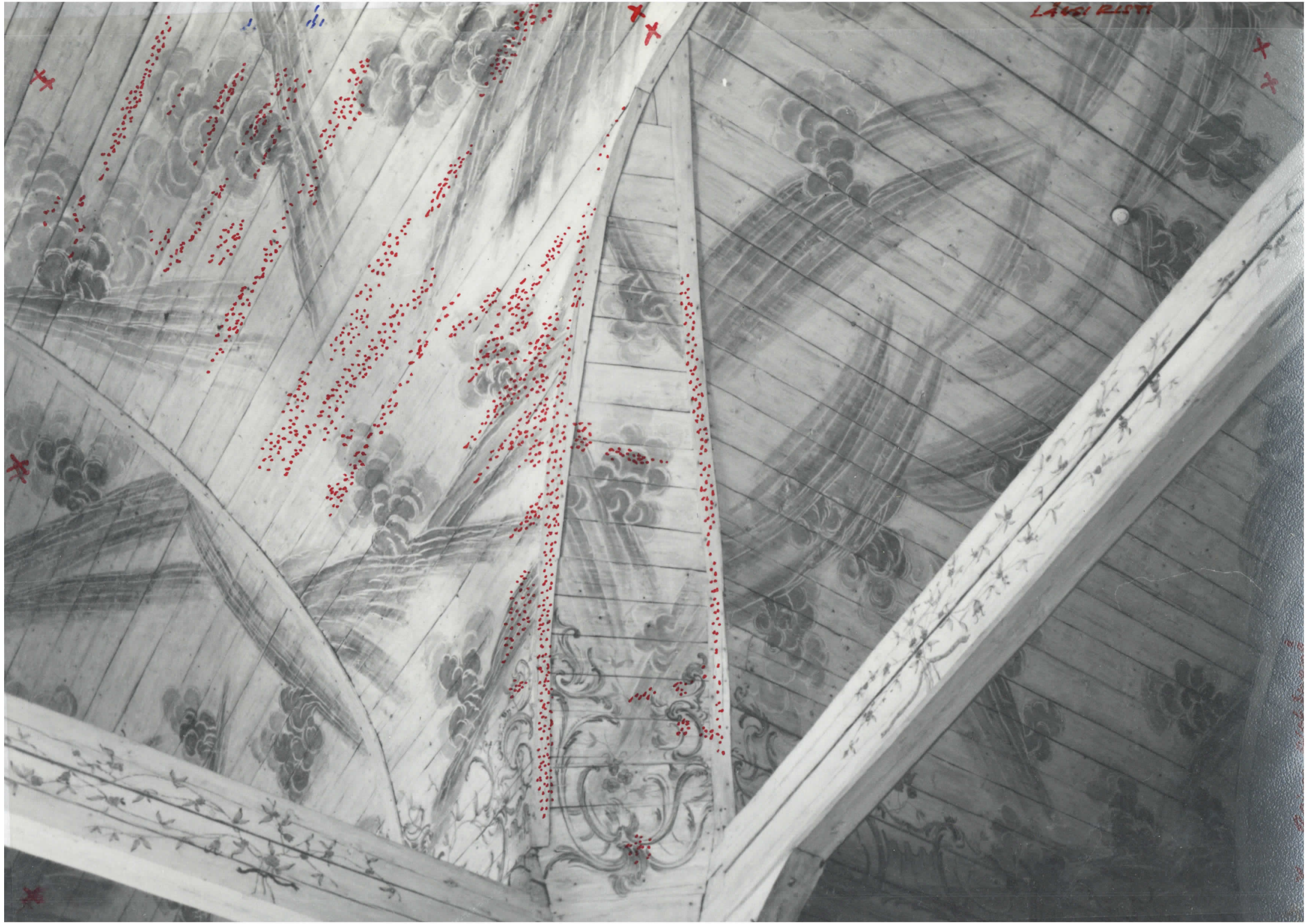
✕✕ LÄNSIRISTI VAS. LAIPIO

✕✕

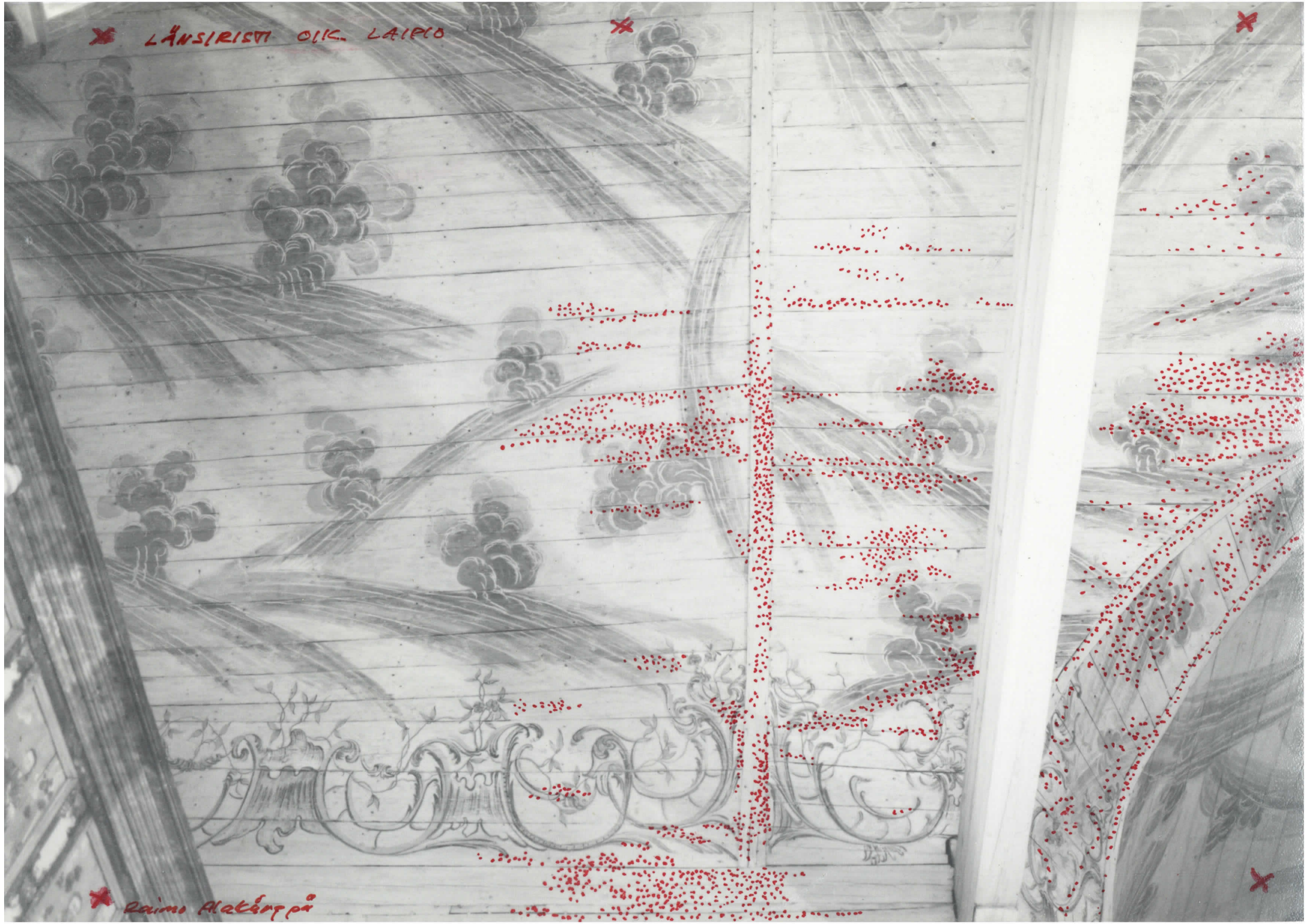

✕ Raimo Hakola 18.6.96

✕

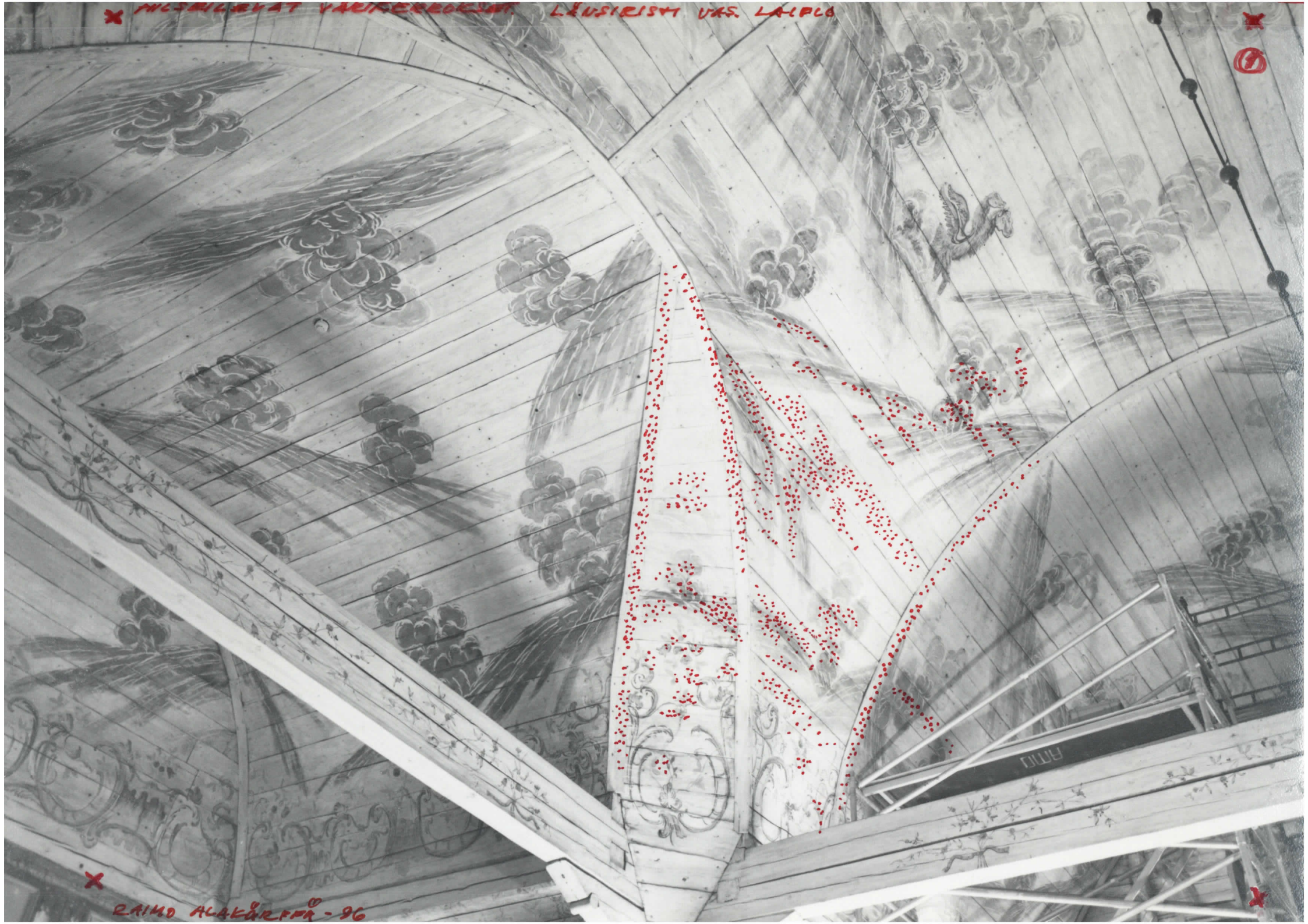
* LÄNSIRISTI OIK. LAIPPO *

* Raimo Alakärppä *

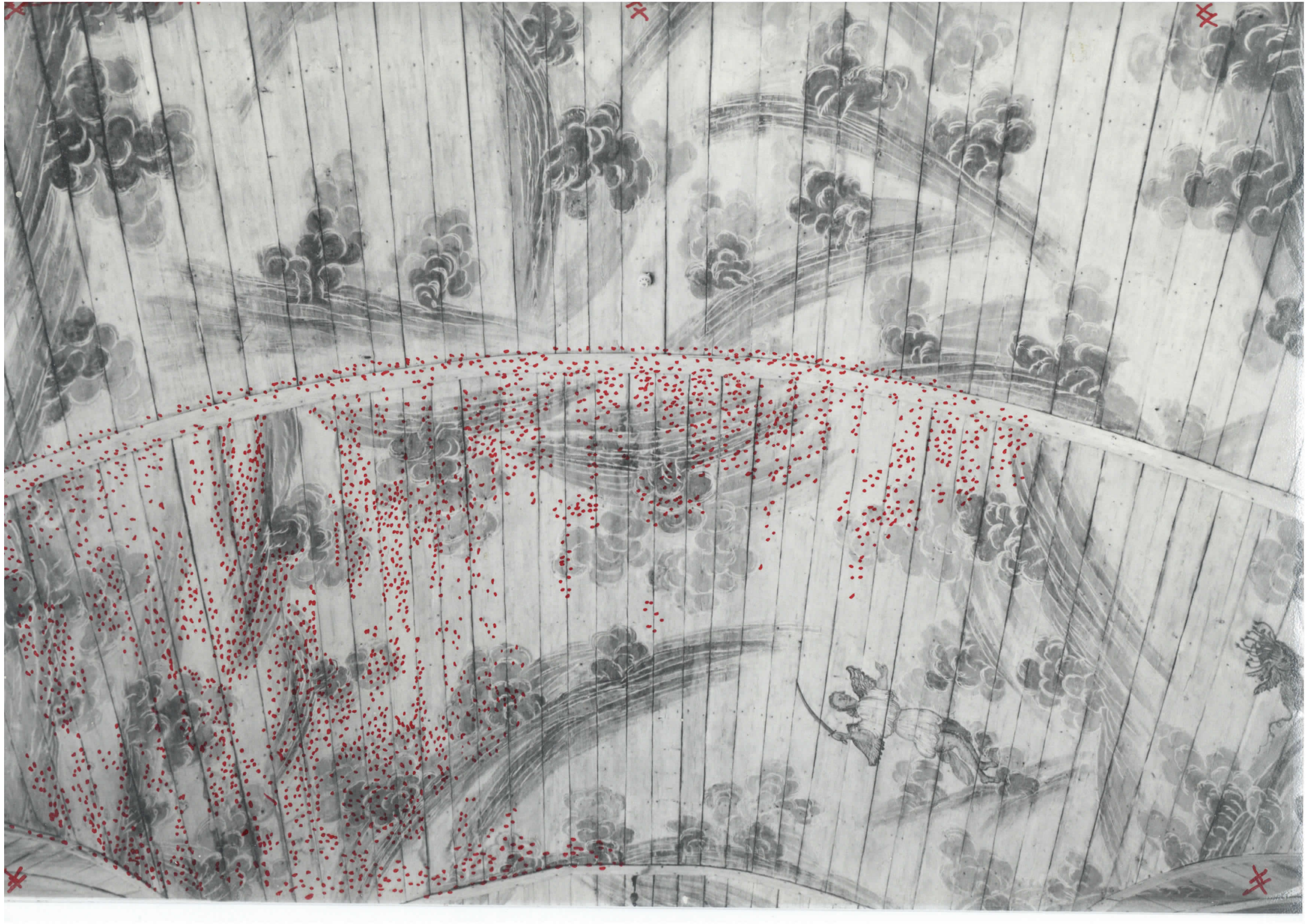
X *ALAKÄRPPÄ VÄRIKOROSTUS. LÄNSIRISTI VAS. LAIPLO*

①

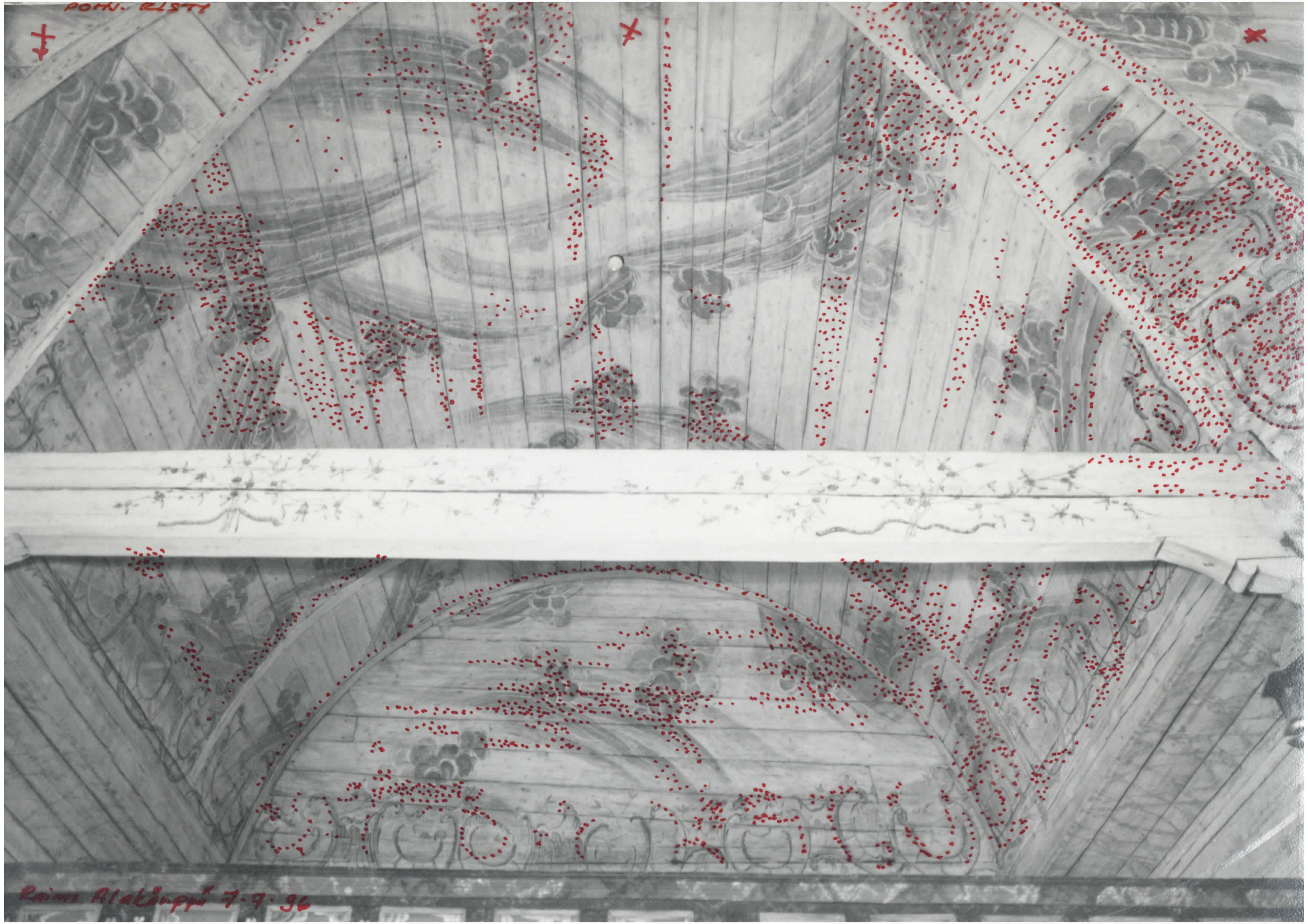

X *RAIMO ALAKÄRPPÄ - 96*

X

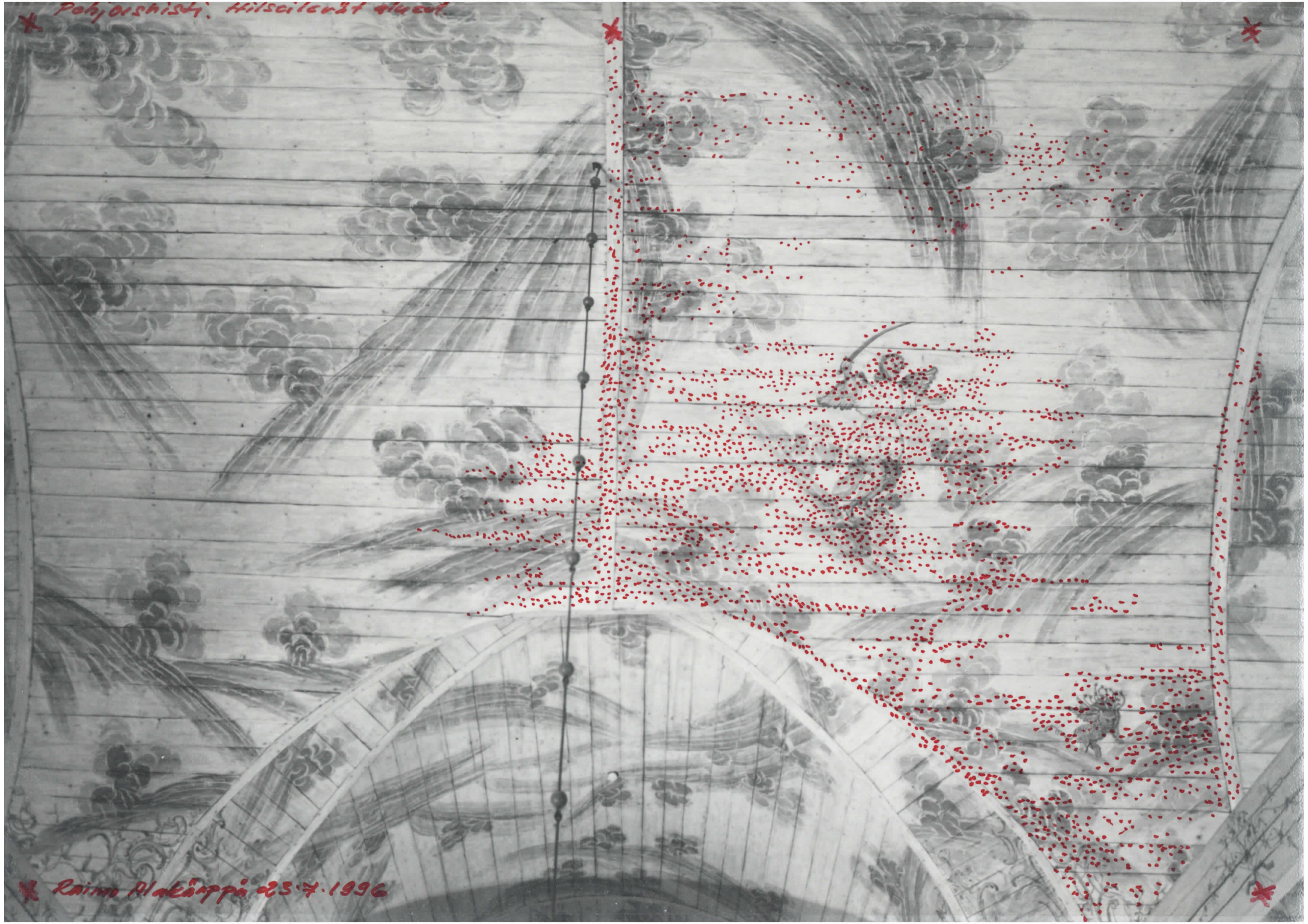

POHJ. RISTY

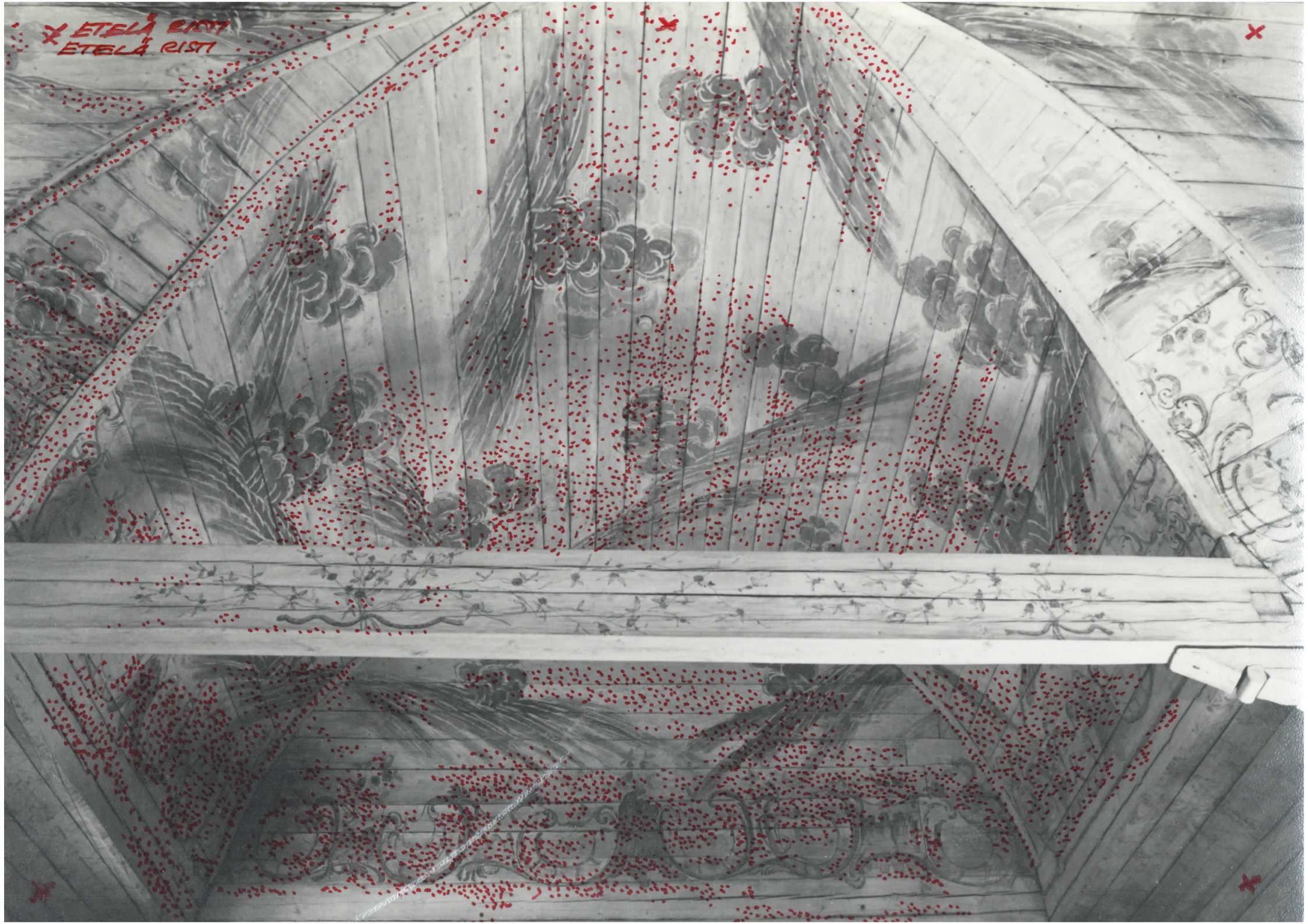
Raimo Alaköppö 7.7.96

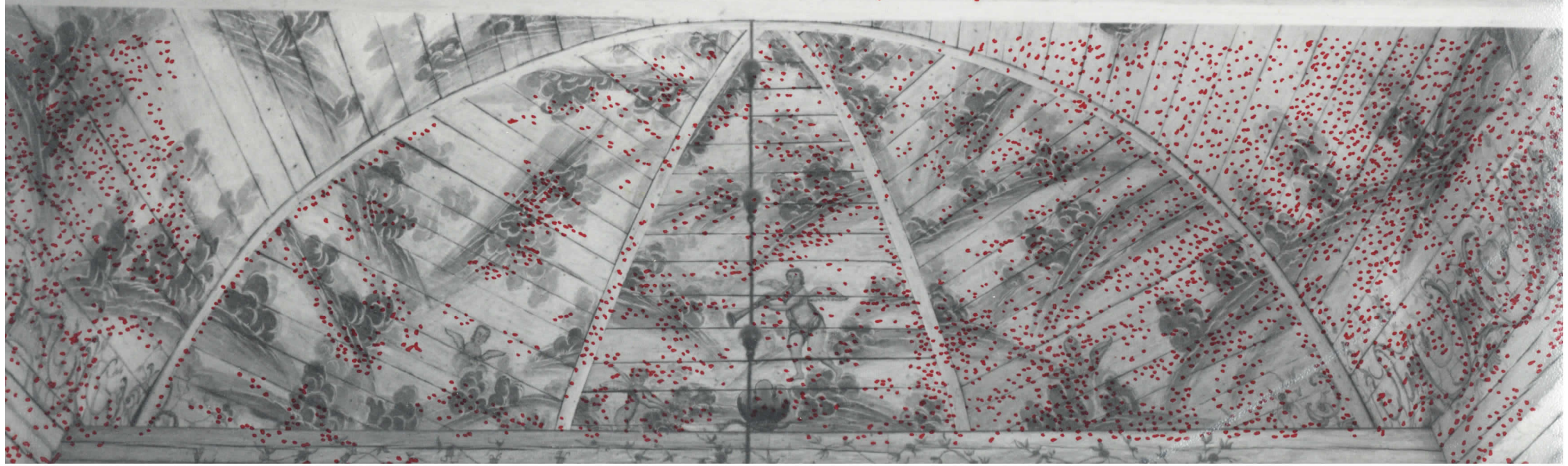
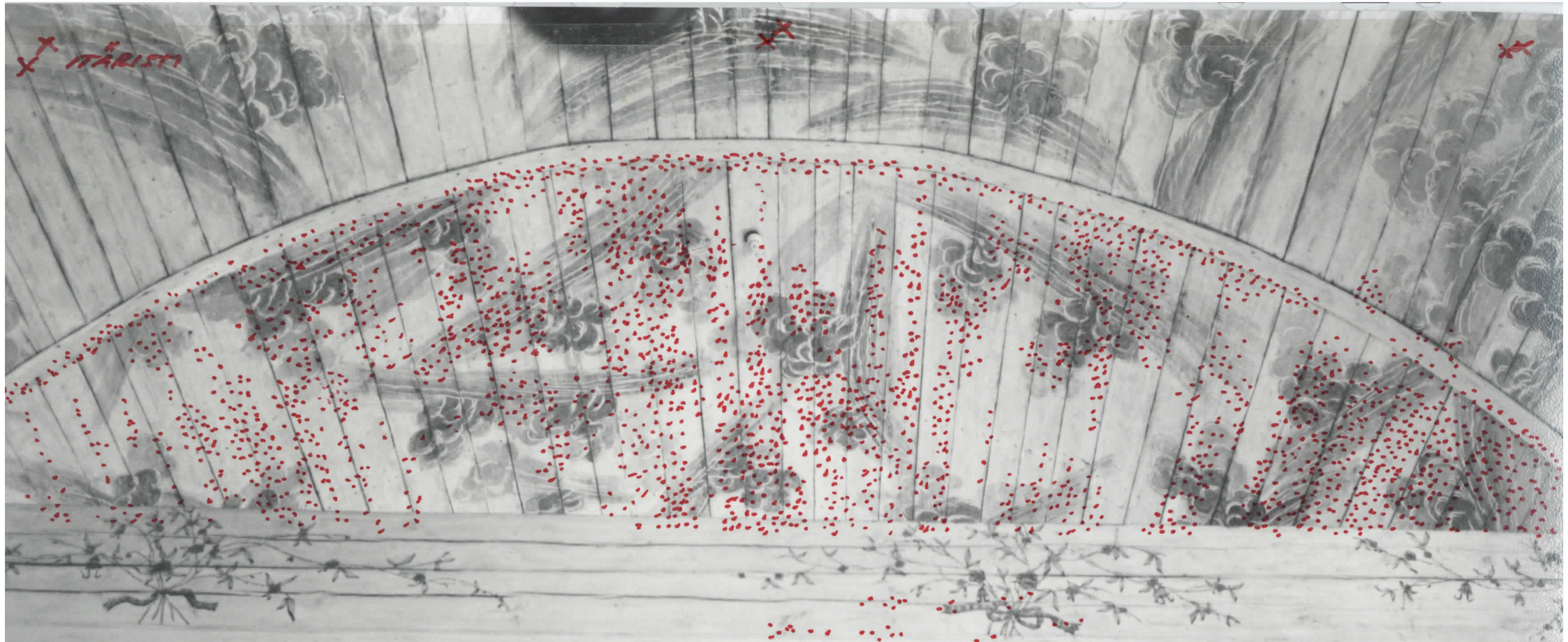
Pohjoishisli. Hilsseleat eluol.

Raimo Alakärppä 23.7.1996

✕ ETELA RISTI
ETE LA RISTI

KUVA MATERIAALI

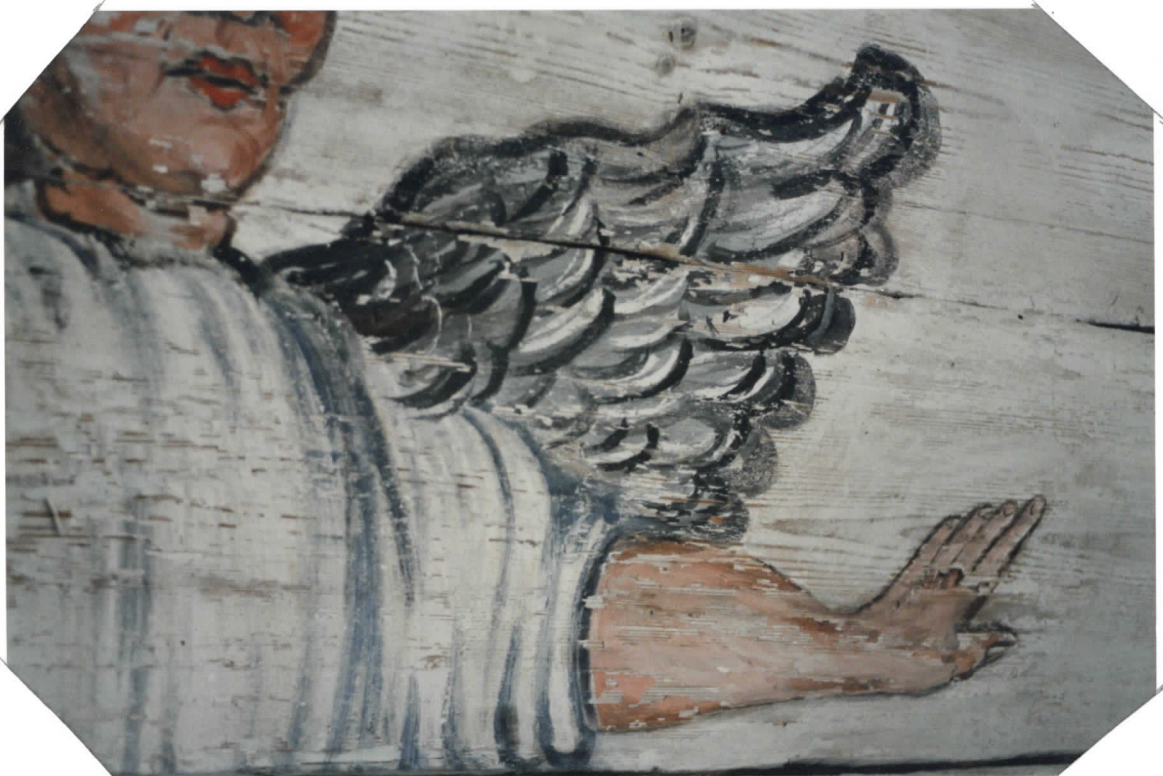
KEURUUN VANHA KIRKKO

SEURAAVASTA ARK-
KIEKKELI MIKAELIN
KUVASARIASTA KÄY
SELVILLE MAALAU-
TEU HILSEILY- JA RAPAU-
TUHISASTE.

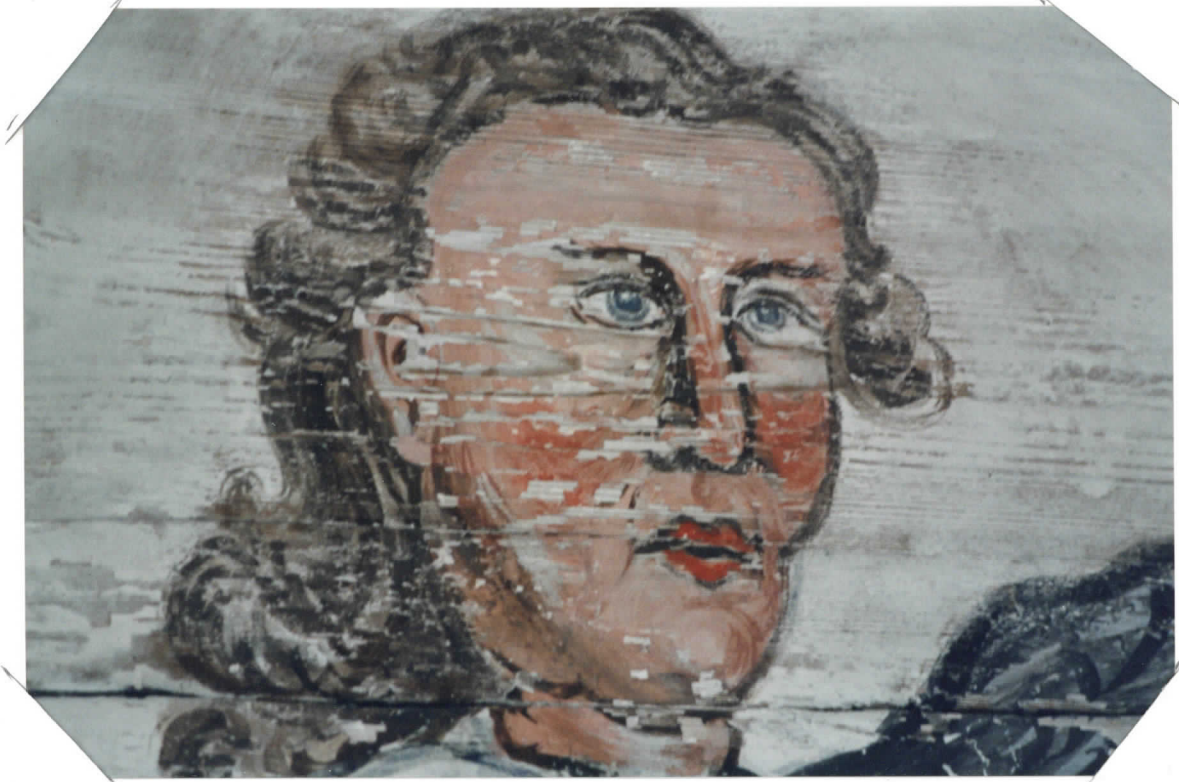
MIKAEL ENNEN KONSERVointia

HILSEILEVÄT VÄRIKERROKSET

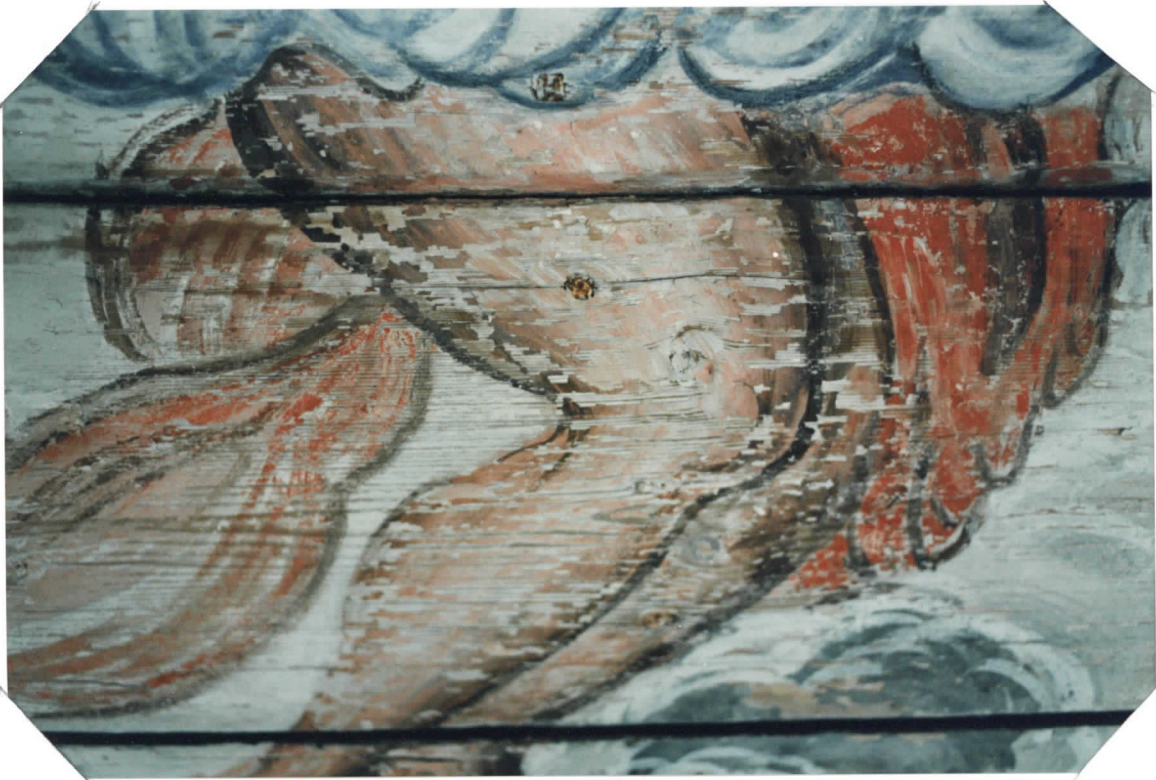

KEURUUN VANHA KIRKKO - MIKAEL

HILSEILEVÄT VÄRIKERROKSET

HILSEILEVÄTVÄRIKERROKSET

MIKAEL KONSERVOITUNA -
RESTAUROITUNA

FRAGMENTTI ALKUPERÄISESTÄ VÄRITYKSESTÄ.
- SININEN MARMORI KUVIDINTY KULUNUT JA
IRRONNUT. MYÖHEMMÄSSÄ RESTAUROINNISSA
VÄRITYS SUORITETTU VAALEALLA LIIMAVÄRILLÄ, JOKA
NYT ON RESTAUROITU.

KEURUUN VANHA KIRKKO-LÄNTI. SISÄÄNKÄYNTI

FRAGMENTTI ALKUPERÄISEITÄ VÄRITYKSESTÄ.
- MARMORI KUUIOINTI KULUNUT JA IRRONNUT
SEINÄPINNASSA. AIKASENNASSA RESTAUROIN-
NISSA UUDELLEEN VÄRITYS SUORITETTU LII-
MAVÄRILLÄ, JOKA NYT ON RESTAUROITU.

KEURUUN VANHA KIRKKO - ITÄ-RISTI

KONSERVOITUA SEINÄPINTTÄ, ITÄ-RISTISSÄ

SAMA SEINÄNOSAA TYÖVAIHEESSA

KEURUUN VANHA KIRKKO

SEINÄPINTOJA ENNEN
PUHDISTUSTA

KEURUUN VANHA KIRKKO - ITÄ SAARA

KÄSITTELYNÄ

SEINÄPINTAA ENNEN KONSERVONTIA - JA RESTAURONTIA

KEURUUN VANHA KIRKKO LÄNS. SAKARA

ESIMERKKI RAPAUTUNEESTA SEINÄVÄRISTÄ
LEHT. ALUS

RESTAUROITUNA - ITÄRISTI

KEURUUN VANHA KIRKKO - ETEL. SAARA

ENNEN KONSERVOINTIA- JA RESTAUROINTIA
LEHTERIN ALUS. PÖHI.

JÄLK.

KEURUUN VANHA KIRKKO - POHJ. SAKARA

ENNEN RESTAUROINTIA POHJ.

JÄLK.

KEURLUUN VANHA KIRKKO - ETELÄ SAKARA

NÄKYNÄ ETELÄ LEHTERILLE

KEURUUN VANHA KIDUKKO - ITÄ SALARA

RESTAUROITUNA

KOSTEUS VAURIOITA YM.

KEURUUN VANHA KIRKKO - LÄNSI SAKARA

SEINÄPINTAA ENNEN RESTAUROINTIA, LEHT. ALUS

RESTAUROINNIN JÄLK.

KEURUUN VANHA KIRKKO

RESTAUROITUA SEINÄPINTAA

KEURUUN VANHA KIRKKO - ETEL. SAKARA

PORTAIKKO ENNEN RESTAUROINTIA

RESTAUROINNIN JÄLKE.

KEURUUN VANHA KIRKKO

YKSITYISKOHTA RAPAUTUVASTA ORNAMENTISTA.

RESTAUROITUNA - KONSERVOITUNA

KEURUUN VANHA KIRKKO - LÄNSISAKARA

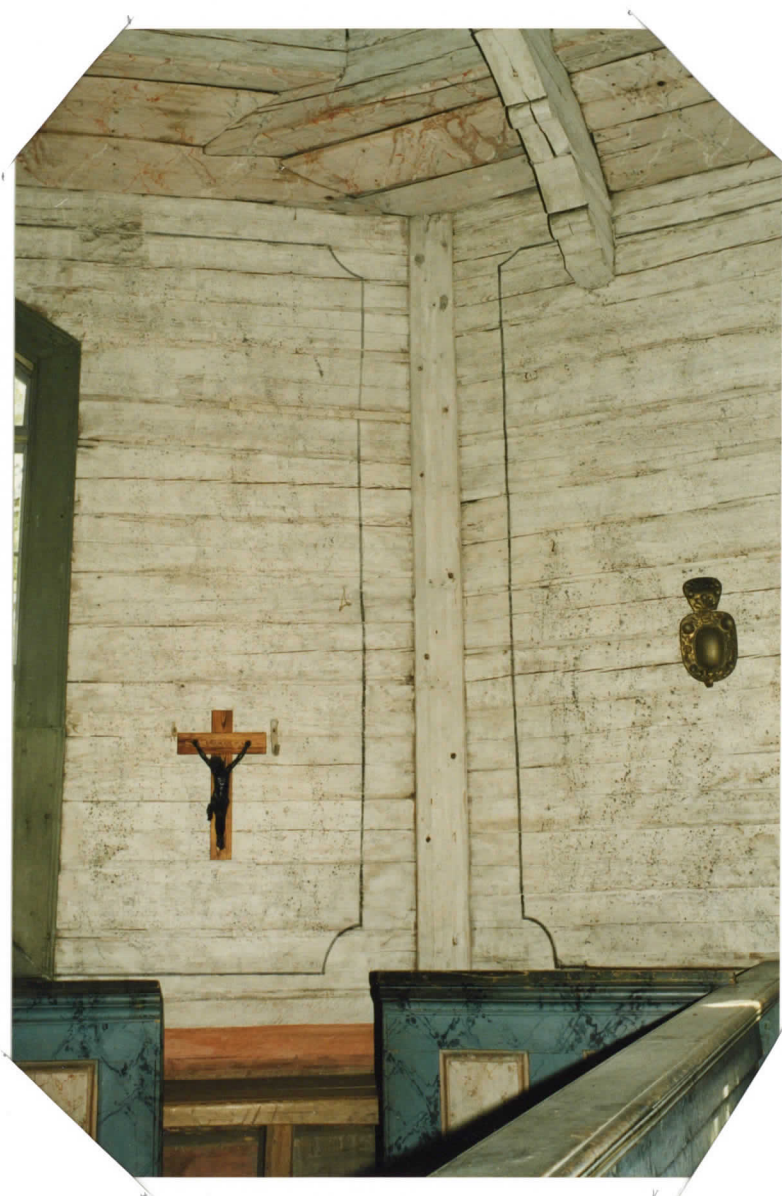
ENNEN RESTAUROINTIA, LEHTERIN ALYS

RESTAUROITUNA

KIRKKOSALIN SEINÄÄ ENNEN PUH-
DISTUSTA JA RESTAUROINTIA
- PUUTTUVAH HIRREN VÄLLISTÄT TEHTY
LYDEEN JA KIINNITETTY PUUTAPEILLA.

RESTAUROITUNA - KONSERVOITUNA

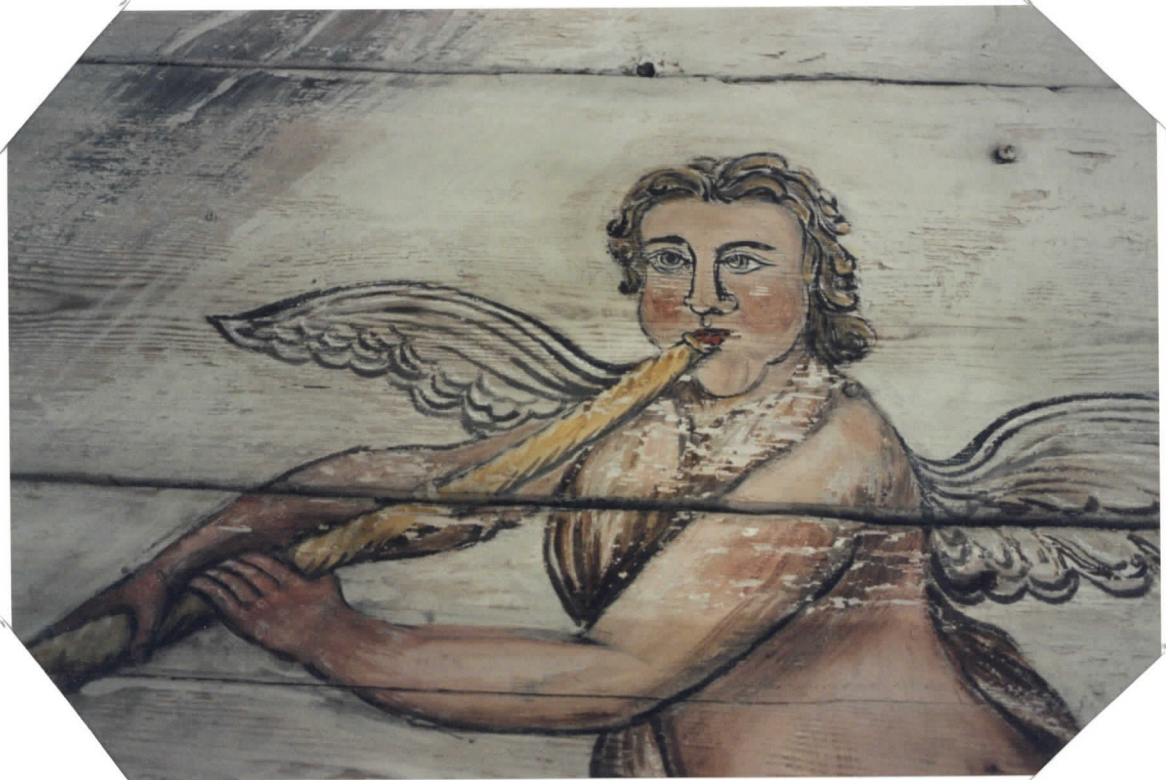

HIRSIEN VÄLI-LISTAT UUSITTUNA

RESTAURDINTI SUORITETTUNA

KEURHUN VANHA KIRKKO - ITÄ SAARA

MAALAUUS PÄÄKHOPISTA ENNEN KONSERVOINTIA

KONSERVOINNIN - JÄLK.
RESTAUROINNIN

KEURUUN VANHA KIRKKO-ITÄ SAKARA

MAALAUUS PÄÄKUORISTA ENNEN KONSERVONTIA

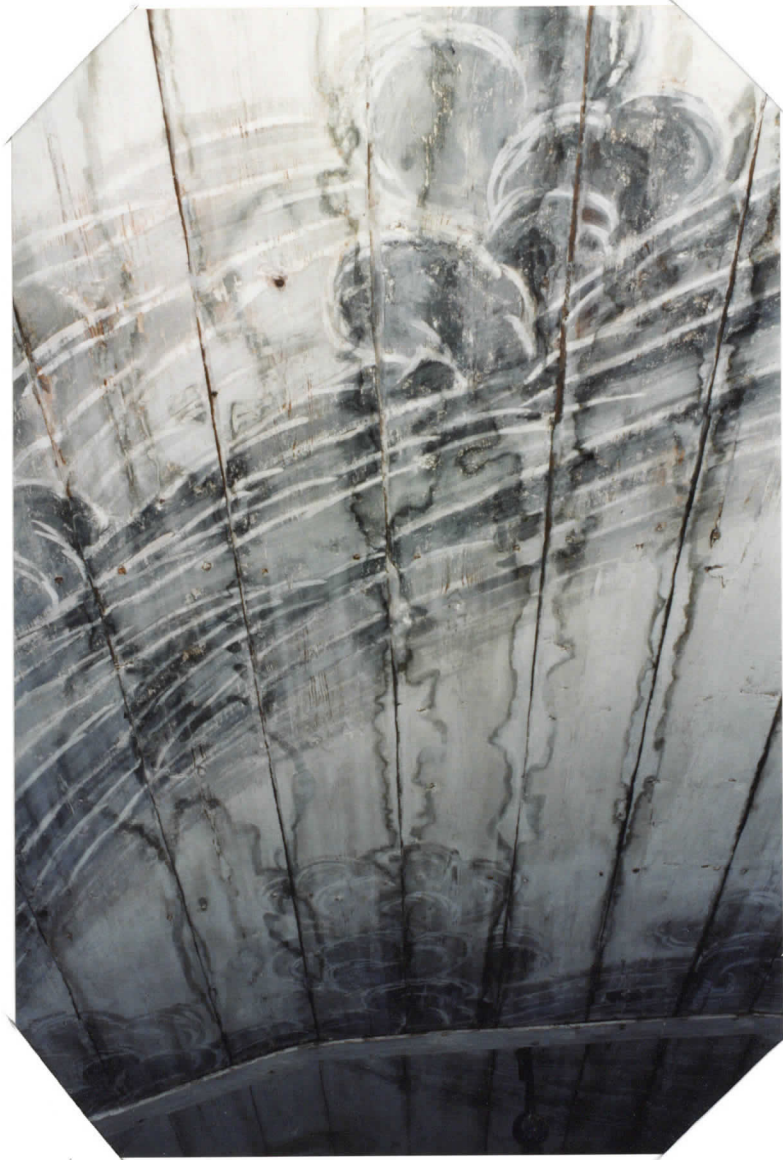
KONSERVONNIN JÄLK.

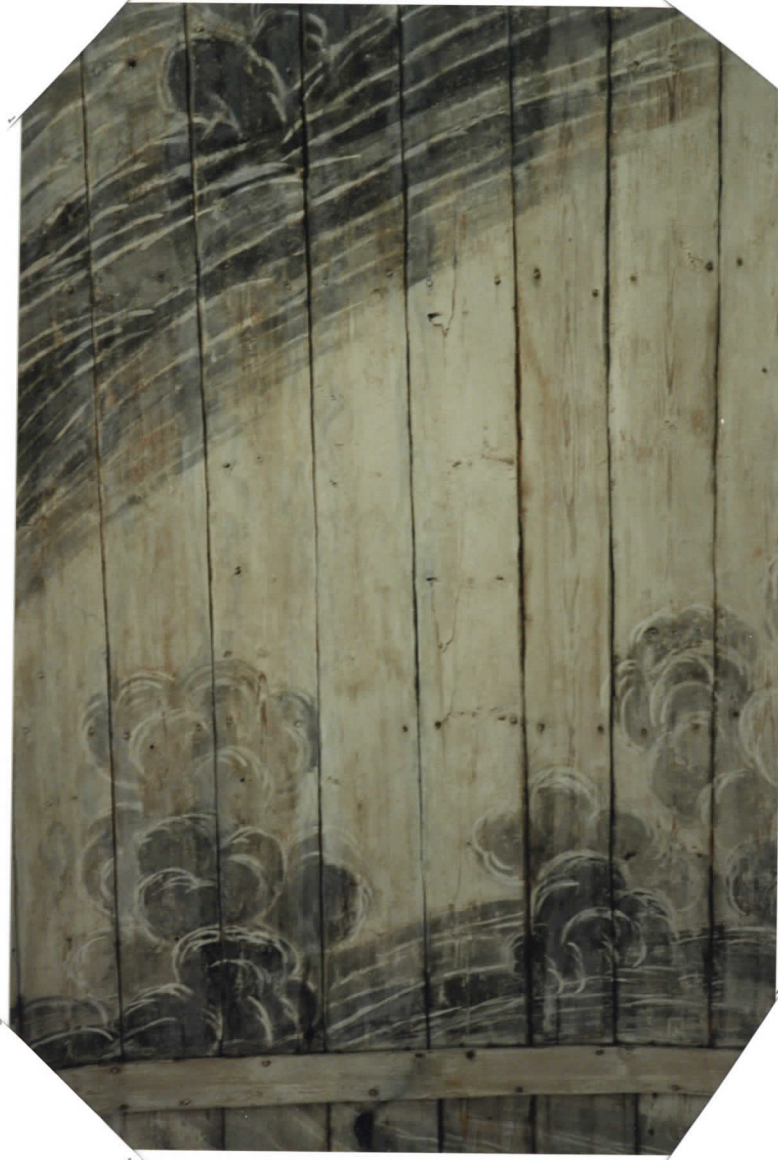
KOSTEUS VÄHÄDITÄ ETELÄ LAIPIOSSA

RESTAUROITUNA

KATON PAHOJA KOSTEUSVAURIOITA

RESTAUROITUNA

KEURUUN VANHA KIRKKO ETEL. SAKARA

ENNEN RESTAUROINTIA, LEHTERIN ALUS. ETELÄ

RESTAUROINNIN JÄLK.

PAHOLAINEN LÄNSI-SEINÄLTÄ, ENNEN KONSERVOINTIA.

JÄLK.

KEURUUN VANHA KIRKKO - LÄNSISAKARA

LÄNTINEN SISÄÄNKÄYNTI ENNEN PINTAKÄSITTELYÄ.
LUMAVÄRI.

JÄLK.

KEURUUN VANHA KIRKKO

LIUSITTUA HIRREN VÄLILISTAA

NÄKYMÄ LEHTERILTÄ ENNEN TÄHDENTÄVÄÄ PINTAKÄSITTELYÄ

KEURUUN VANHA KIRKKO - SAKASTI

SAKASTIN KATTO TYÖTÖVAIHEESSA, UUELLEEN
VÄRITYS LIMAVÄRILLÄ.

KEURUUN VANHA KIRKKO - SAKASTI

SEINÄPINTAA ENNEN RESTAUROINTIA. HUONEEN NURKASSA ON OLLUT VAATEKAAPPI

OSA SEINÄPINTAA ENNEN Puhdistusta - ja RESTAUROINTIA

RESTAUROINNIN JÄLK.

KEURUUN VANHA KIRKKO - SAKASTI

KEURUUN VANHA KIRKKO

INTERIÖÖRI TÄN LOPPUVAIHEESSA

KEURUUN VANHA KIRKKO

"
INTERIÖÖRI KUNNOSTUKSEN LOPPU-
VAIHEESSA.

KEURUUN VANHA KIRKKO

DIENI PIIRYLAINEN JA
S:N KÄÄRMEENPÄÄTÄ

